

Lokalni srpski govori - neki izabrani

Goranski govor, našinski ili našenski (često pogrešno nazivan goranski jezik) je govor kojim govore Gorani, zapravo stari slovenski, koji je zbog izolovanosti etničke grupe Gorana, još uvek dobro očuvan. Gorani žive na krajnjem jugu Kosova i Metohije, južne srpske pokrajine. Našenskom govoru pripada i pološki dijalekat makedonskog jezika. Izvesno je da je u vreme formiranja ovog govora postojao samo jedan dominantan jezik, te da podele na srpski, makedonski i bugarski u današnjem smislu nisu ni postojale. Našinski govore i Torbeši i Pomaci. Danas između našinskog govora Gorana u Srbiji i Gorana u Albaniji, Torbeša u Makedoniji i Pomaka u Bugarskoj postoje određene razlike zbog uticaja dominantnih jezika. Međutim, sve lokalne varijante, pa čak i varijante još lokalnijeg karaktera, na primer sela Brod, pripadaju našinskom govoru.

Užički govor (ili starovlaški, erski i zlatiborski govor) je dijalekat u srednjejužnoslovenskom dijalekatskom kontinuumu, koji spada u istočnohercegovačke govore štokavskoga narečja. Njime tradicionalno govori oko 500.000 ljudi u Zlatiborskom i Moravičkom okrugu, u užičkom kraju, na jugozapadu Srbije (na Starome Vlahu).

Crnotravski govor pripada arhaičnim govorima štokavskog dijalekta i to svrljiško-zaplanjskom govornom tipu, u okviru prizrensko-timočke zone srpskog jezika, onako kako ju je odredio Aleksandar Belić u „Dijalektima istočne i južne Srbije“. Zahvata ne samo naselja koja su u neposrednom okruženju varošice Crna Trava, već nešto širi pojas, pružajući se prema naseljima Grdeličke klisure u kojima dominira južnomoravski govorni tip. No ni sva sela crnotravske opštine ne pripadaju ovom govoru. Istočna naselja prema granici sa Bugarskom (Kalna, Gradska, Preslap, Jabukovik i istočni zaseoci Darkovca) pripadaju vlasinskom govoru, odnosno timočko-lužničkoj zoni. Crnotravski govor se bukvalno uklinio između dva govorna tipa prizrensko-timočkog dijalekta.

Bunjevački govor (negde poznat i kao bunjevački jezik) je naziv za govor Bunjevaca u Bačkoj. Baziran je na ikavskom narečju štokavskog južnoslovenskog dijalekta. Bunjevački govor nije u službenoj upotrebi u Srbiji, ali se u nekim medijima upotrebljava, npr. u Subotici izlaze Bunjevačke novine, dok Radio televizija Vojvodine emituje deo svog programa i na ovom govoru.